

Bransjens betraktninger mot klimamål 2030

Byggedagen - 6. november 2023
Adm.dir. Heikki Eidvsoll Holmås

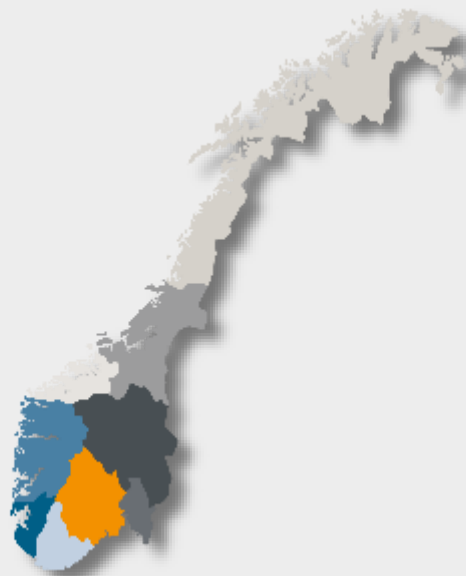

Bransje- og arbeidsgiverforening for bygge- og anleggsentreprenørene

En del av et sterkt NHO-felleskap

Regionforeninger og opplæringskontor over hele landet

Største aktør i BA-næringen

672 (298)
Medlemsbedrifter
(jur. enh.)

28 758
årsverk

147 mrd.
i omsetning

«Regjeringen vil stille krav om at nye bygg og anlegg bygges med klimavennlige materialer og designes for lavt energibruk og gjenbruk, samt legge opp til at byggeplasser blir fossilfrie.

Innen 2030 skal 55 prosent av de norske klimagassutslippene kuttes, målt mot 1990. Denne forpliktelsen gjelder hele økonomien, inklusive kvotepliktig sektor.»

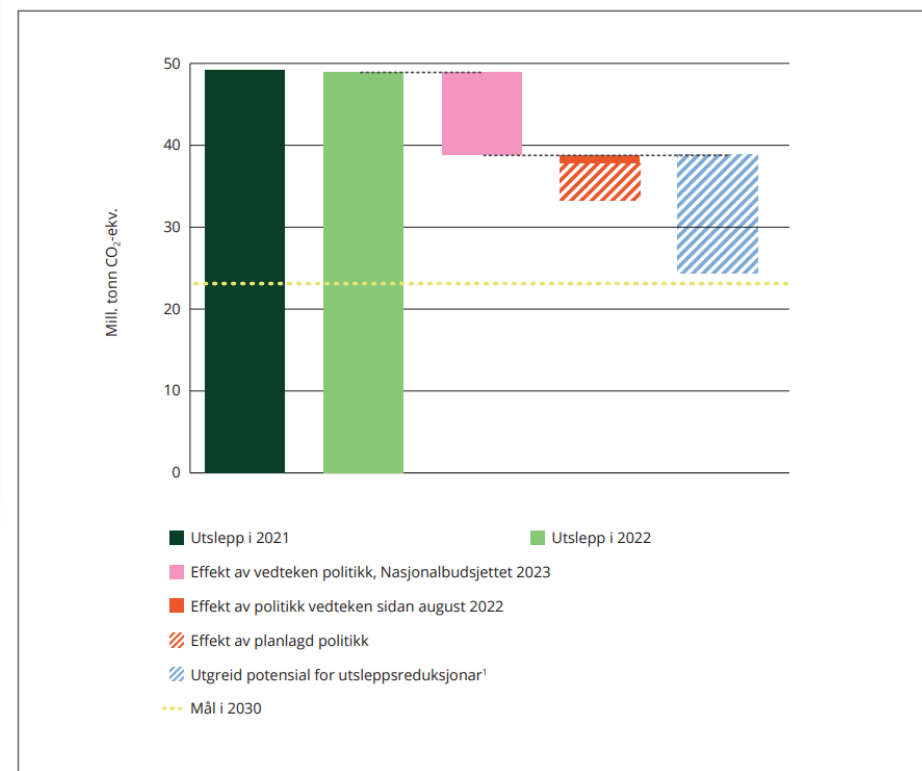
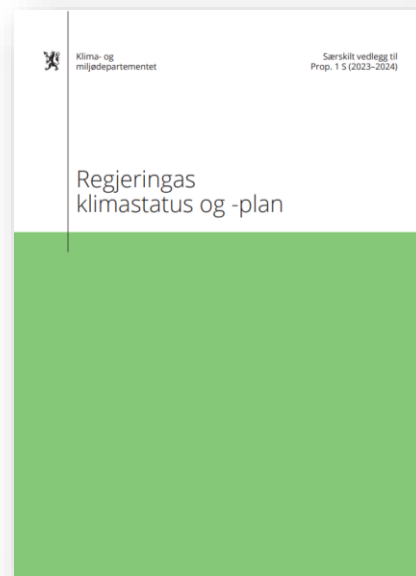
Hurdalsplattformen, 2021

Norge skal kutte 3,2 millioner tonn CO₂ hvert år fra 2023 til 2030

Klimaplan viser gapet mellom klimaambisjoner - og hvor kort embetsverket er kommet i utvikling av tiltak for å nå målet

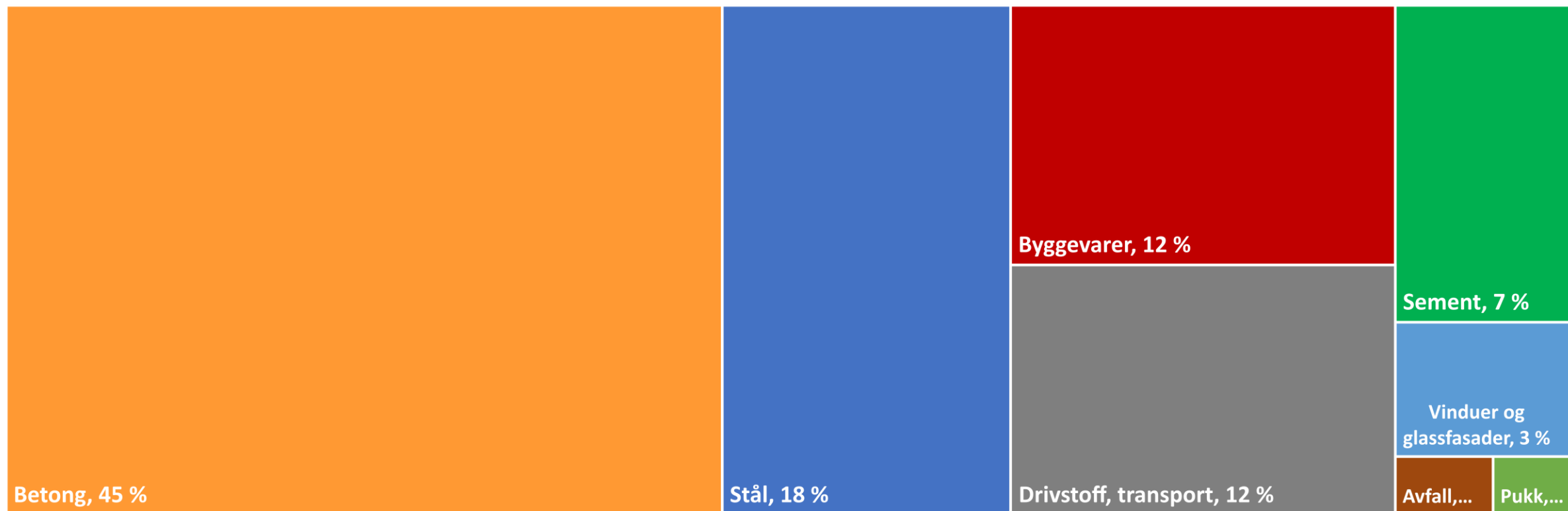

Figur 1.3 Korleis venta utsleppsreduksjonar og utgreidd potensial for utsleppsreduksjonar kan bidra til å kutte utslepp i 2030.

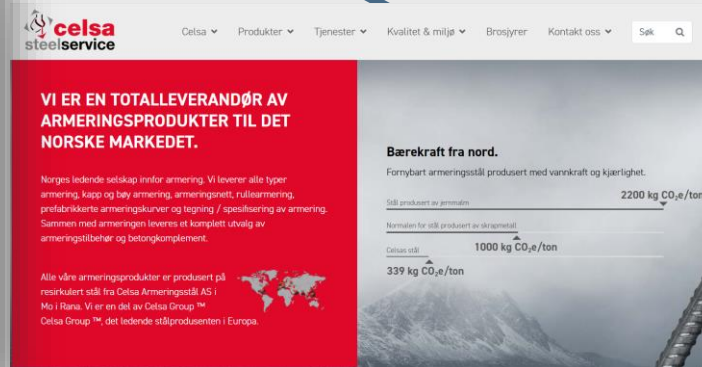
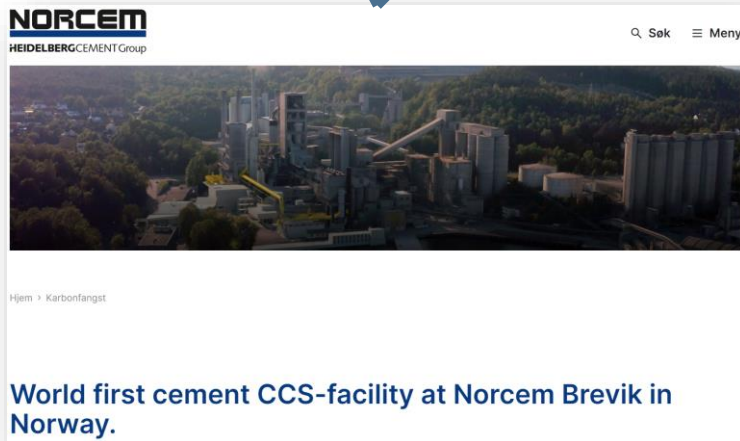
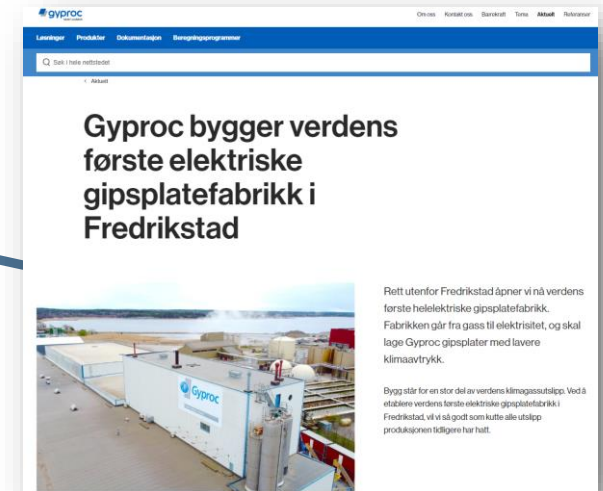
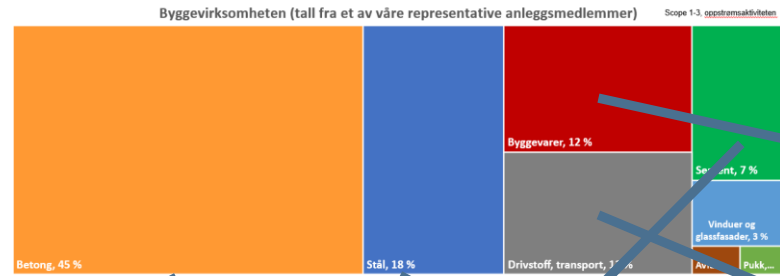
Byggevirksomheten: Hvor kommer CO2-utslippene i fra?

Byggevirksomheten (tall fra et av våre representative byggmedlemmer)

Scope 1-3, oppstrømsaktiviteten

Byggevirksomheten: Hvor kommer CO2-utslippene i fra?

Regjeringen har inngått klimapartnerskap

-Vi jubler for at bygg er med på første runde – mellom Kommunal- og distriktsdepartementet, Byggenæringens landsforening (BNL) og Fellesforbundet

EBA

ENTREPRENØRFORENINGEN
BYGG OG ANLEGG

Næringsminister Jan Christian Vestre og klima- og miljøminister Espen Barth Eide signerte

Bygge-, anleggs- og eiendomsvirksomhet (BAE)

Det er store utslipp knyttet til høy ressursbruk og avfall som følge av bygging. Å redusere de samlede utslippene vil kreve mer sirkulære løsninger, mer effektiv bruk av materialer, bruk av mer klimavennlige materialer og en mer klimavennlig byggeprosess. Et klimapartnerskap skal bidra til å synliggjøre hvor utslippsreduksjoner kan oppnås, og hvordan aktørene i bygge-, anleggs- og eiendomsnæringen må bidra for at verdikjeden som helhet skal lykkes med sin grønne omstilling.

Byggeindustrien
bygg.no

Les Byggeindustrien digit

Kurs for bygg og anlegg

Vi har mange aktuelle kurs for bygg og anlegg som blant annet:

- ✓ Byggherreforskriften
- ✓ SHA koordinator
- ✓ Løftkurs
- ✓ Fallsikringskurs
- ✓ Varme arbeider-kurs
- ✓ Våtromskurs
- ✓ Stillaskurs
- ✓ Verneombudskurs
- ✓ Stolpe- og mastekurs
- ✓ FSE-kurs
- ✓ Brannvernkurs
- ✓ Krankurs
- ✓ Anleggsmaskin

Besøk våre nettsider eller ring 21.54.40.10 for mer info.

TRYGG KURS

www.tryggkurs.no

1090,- + mva. SNØSEIL

Kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik annonserte at regjeringen ønsker klimapartnerskap med byggenæringen tirsdag.

Regjeringen vil ha klimapartnerskap med byggenæringen

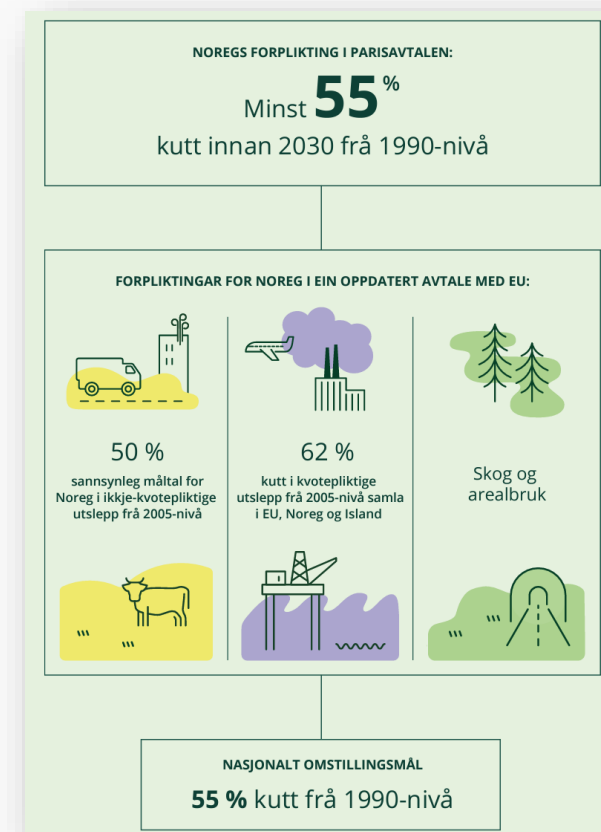
Publisert 13.12.2022 20:32

Klimapartnerskapet

Målsetninger

- Øke farten på omstillingen i byggenæringen – i tråd med omstillingsmålet.
- Få på plass rammevilkår som skaper konkurranse på klimaprestasjon, og gi byggenæringen forutsigbarhet.
- Skape marked i byggenæringen for klimaløsninger.

=> **Politiske rammevilkår, incentiver og klimakrav**

Regjeringens klimastatus og plan («Grønn bok»), 6.10.2023

Prosess og arbeidsmetode

Eksisterende rapporter

Oppdatert tallgrunnlag

Workshops

Skriftlige innspill

Maldisposisjon kunnskapsgrunnlag

Innhold

- Del 1 Innledende del..... 3
- Del 2 Utslipp og hvor står vi i dag:..... 3
 - Utslippene 3
 - De store beslutningene som avgjør mengden utslipp..... 3
- Del 3 Tiltak:..... 4
 - 1. Valg av tomt og vurdering av rehabilitering vs nybygg – for å bygge færre m²..... 4
 - Velge grå arealer framfor grønnearealplaner..... 4
 - Utarbeide kriterier for å velge rehabilitering framfor nybygg..... 4
 - Effektivisere arealbruken..... 4
 - Øke brukstiden 4
 - 2. Design og prosjektering – for å bruke mindre mengde materialer, velge materialer med lavere utslipp, redusere masseuttak og redusere energibruken..... 4
 - Plassere bygg «riktige» på tomt 4
 - Prosjektere med mindre bruk av betong og stål 4
 - Velge lavkarbonbetong..... 4
 - Øke ombruk av materialer..... 4
 - Designe for færre m² ved fellesløsninger, fleksible løsninger og optimaliserte romprogram 4
 - Designe bygg som endrer holdninger..... 4
 - Velge vinduer med høy u-verdi..... 4
 - Øke bruken av varmegjenvinning..... 4
 - Designe for solenergi og varmpumper..... 4
 - 3. Valg og logistikk på byggeplass – for å redusere materialbruk, transport og masseuttak 4
 - Gjenvinne en større andel gips..... 4
 - Redusere masseuttak..... 4
 - La hensynet til utslipp styre fremdriftsplanen..... 4
 - Redusere transport ved forbedret logistikk..... 4
 - Bygge om eksisterende maskiner til elektriske og fase inn bidrivstoff..... 4

Kunnskapsgrunnlag

Forhandling mellom partene

Omforent versjon 11.01.23

Intensjonsavtale om klimapartnerskap

1. Intensjonsavtalens parter, formål og mulighet for justering i avtaletekst

Avtalens parter er staten v/klima- og miljøministeren og næringsministeren, arbeidsgiverorganisasjonene NHO, Virke, Spekter, KS, Kystrederiene og Norges Rederiforbund, og arbeidstakerorganisasjonene LO, YS, Akademikerne og Unio.

Formålet med intensjonsavtalen er å legge til rette for å utvikle klimapartnerskap som arena for strukturert dialog mellom stat og næringsliv, gjennom bransjevise klimapartnerskapsavtaler. De bransjevise klimapartnerskapsavtalene inngås og følges opp i tråd med de felle prinsipp og føringer som fremgår av denne intensjonsavtalen.

Partene i intensjonsavtalen skal jevnlig vurdere oppnådd resultater for målingene i intensjonsavtalen, og vil møtes minst en gang i året for å vurdere arbeidet i og resultatene fra de bransjevise klimapartnerskapene.

Dersom erfaringene med innretningen av de bransjevise klimapartnerskapene tilsier det, eller ny informasjon tilkommer, vil den enkelte avtalepart kunne ta initiativ til å drøfte justeringer i intensjonsavtalen.

Intensjonsavtalen vil gjelde til arbeidsgiverorganisasjonene, arbeidstakerorganisasjonene eller staten v/ departementene avslutter den. Intensjonsavtalen er ikke rettslig bindende.

2. Felles målinger og prinsipper for de bransjevise klimapartnerskapsavtalene

Det overordnede målet for å etablere klimapartnerskap som virkemiddel er å få gjennomført samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak i næringslivet som bidrar til å kutte klimagassutslipp i tråd med Norges klimamål for 2030 og 2050 og regjeringens omstillingsmål for hele økonomien.

Klimapartnerskap skal bidra til å sette fart på den grønne omstillingen i næringslivet, på sentrale områder som energi- og resurseffektivisering og sirkularitet.

Klimapartnerskapene skal videre ha som ambisjon å bidra til økt bærekraftig verdiskaping, økt

Klimapartnerskapsavtale

Staten har en nøkkelrolle!

Heikki Eidsvoll Holmås. Foto: Sindre Sverdrup Strand

Innlegg: Klimagassregnskap til ingen nytte?

Publisert 09.08.2023 11:26

Kommunal- og distriktminister Sigbjørn Gjelsvik har prisverdig pålagt alle større byggeprosjekter å lage klimagassregnskap, men velger bort å samle regnskapene inn for å få på plass utslippskutt.

EBA-direktør Heikki Eidsvoll Holmås kom med en klar pekefinger til regjeringen. Foto: Frode Aga

Holmås krever klare klimakrav: – Regjeringen er tøffe i trynet når de snakker om dette

Publisert 22.05.2023 13:55 – Oppdatert 24.03.2023 09:47

EBA-direktør Heikki Eidsvoll Holmås vil ha strengere krav fra offentlige bestillere for at byggenæringen skal kunne bidra til å kutte planlagte 55 prosent CO2-utslipp innen 2030.

Danmark har klimakrav i TEK som strammes gradvis inn

Innlegg: Klimagassregnskap til ingen nytte?

Publisert 09.06.2023 11:26

Kommunal- og distriktminister Sigbjørn Gjelsvik har prisverdig pålagt alle større byggeprosjekter å lage klimagassregnskap, men velger bort å samle regnskapene inn for å få på plass utslippskutt.

En tredjedel av danske nybygg i 2021 oppfyller ikke de kommende klimakravene som gjelder fra 2025. (Foto: Ricky John Molloy, Dansk Byggeri)

Klimakrav til nybygg vedtatt i Danmark

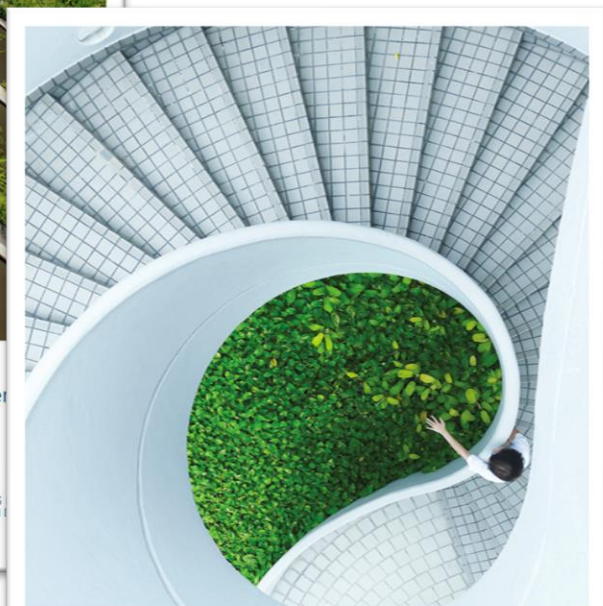
Folketinget er blitt enige om en avtale som setter klare grenser for CO2-utslipp fra nye bygninger i hele livsløpet.

«Krav har vært nøkkelen i den grønne omstillingen av dansk byggenæring»
Lene F. Espersen, Tidligere statsråd i Danmark og CEO Danske Arkitektvirksomheder

Ny veileder for CO2 kutt koblet til byggekost for Boligblokker

Veileder for klimagassreduksjoner
Boligblokker

Veileder for klimagassreduksjoner
Formålsbygg

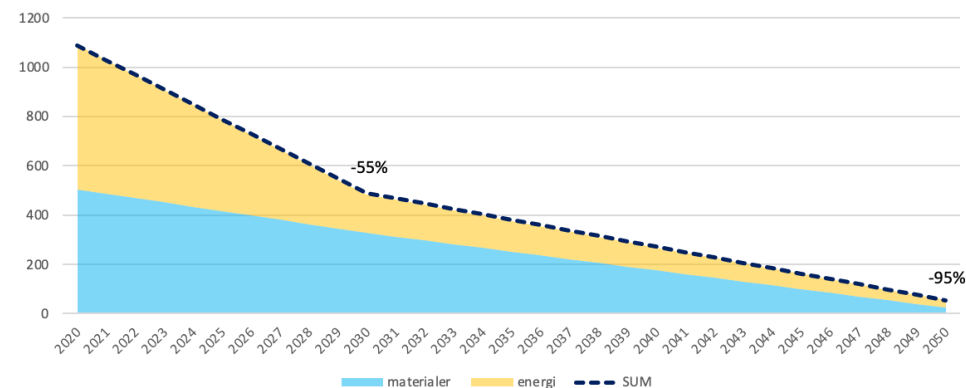

Hva ser veilederen på?

Kostnadseffektive klimagassreduksjoner

Reduksjon av klimagassutslipp i bygge- og anleggsbransjen 2020-2050 iht. nasjonale klimamål

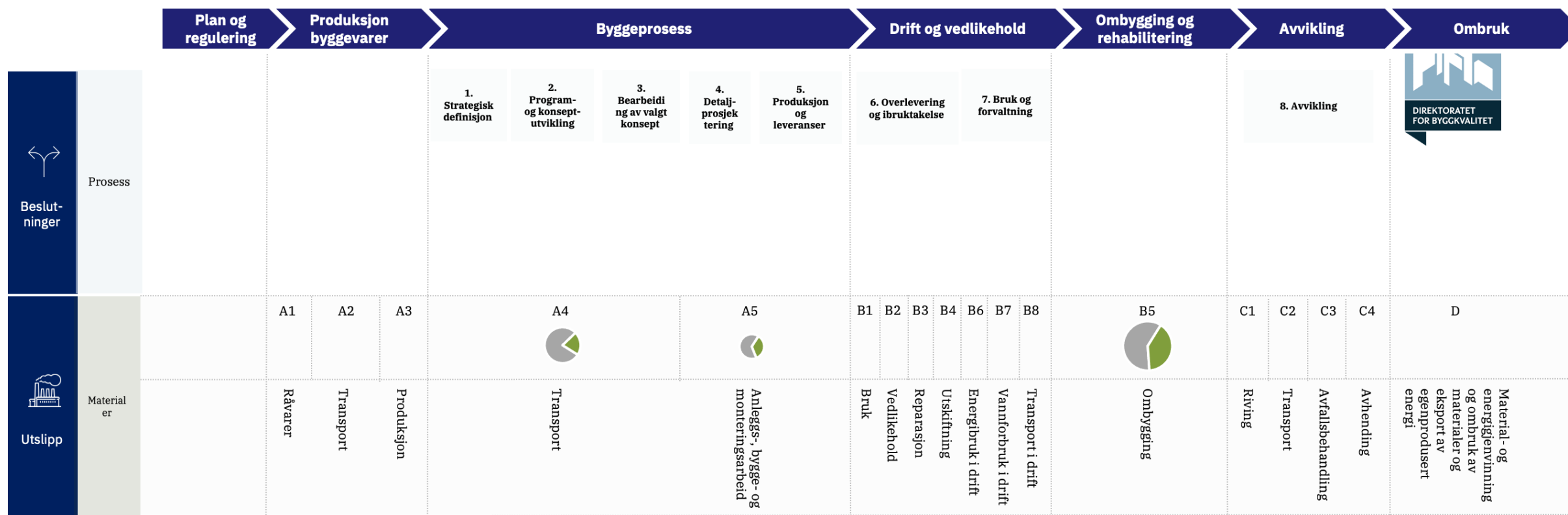

Desto tidligere klimaambisjonene settes, desto lettere og billigere blir det å få til

-Alt som skal være i tråd med klimamålene i 2030, må planlegges for -55 % i dag

EBA

ENTREPRENØRFORENINGEN
BYGG OG ANLEGG

Regjeringen vil skjerpe miljøkravene i offentlige anskaffelser

Pressemelding | Dato: 08.12.2022

Offentlig sektor er for dårlige til å stille klima- og miljøkrav i sine anskaffelser. Nå vil regjeringen skjerpe regelverket slik at miljø alltid vektes med minst 30 prosent i alle offentlige innkjøp.

Klima- og miljøminister Espen Barth-Eide og næringsminister Jan Christian Vestre besøker nye Tøyenbadet som er under oppføring i Oslo. Foto: Klima- og miljødepartementet

«Reduserte klimagassutslipp krever høy miljøfaglig kompetanse ved lokaliserings- og konseptvalg, samt betydelige tiltak i byggeprosessen og i eiendomsforvaltningen. Energi, miljø og klima skal være viktige hensyn innenfor alle virksomhetsområder i Statsbygg.»

Tidelingsbrev til Statsbygg 2023

«Selskapet setter mål og iverksetter tiltak for reduksjon i klimagassutslipp (direkte og indirekte) på kort og lang sikt i tråd med Parisavtalen, og rapporterer om måloppnåelse. Målene er vitenskapsbaserte der dette er tilgjengelig.»
Eierskapsmeldingen – Bane NOR, Avinor, Nye Veier

Det offentlige er ikke forutsigbare

EBA

ENTREPRENØRFORENINGEN
BYGG OG ANLEGG

I løpet av de neste ti årene skal mange av NTNUs fagmiljø i Trondheim samles fra spredte lokasjoner til én samlet campus i området rundt Gløshaugen. Illustrasjon: Statsbygg

Statsråden svarer:

Ola Borten Moe om NTNUs campus: – TEK-17 gir god ivaretagelse av klima og miljø

Nye NTNU skulle bli et miljøfyrtårn. Men klimamålene forsvant med sparekravene

NTNU legger bort klimamålene for ny campus: – NTNU må gjerne øke ambisjonsnivået, men må betale for det selv, sier statsråd Ola Borten Moe.

Så la det være klinkende klart at Statsbygg ikke firer på miljøkravene. Men det er likevel våre eiere og oppdragsgivere som til slutt bestemmer ambisjonene i våre byggeprosjekter– det må også vi forholde oss til. Vi har like tydelige ambisjoner som før, men opplever at anbefalinger og ambisjoner i prosjektene blir kuttet av oppdragsgiver for å spare penger - det er utfordringen vi står i.

Fra kraftoverskudd til strømkrise!

Statnett roper varsku til regjeringen: Melder om svært høye priser og mangel på strøm

ANNONSE

Nettavisen

Utsetter Utsira Nord på ubestemt tid og fjerner krav om lokalt innhold i havvindutbyggingen

De «positive ringvirkningene» av havvindutbyggingen trenger ikke skje i Norge, har regjeringen bestemt. Fornybar Norge krever lokalt innhold.

EUROPOWER

NOU Norges offentlige utredninger 2023: 3

Mer av alt – raskere

Energikommisjonens rapport

Olje- og
energidepartementet

Handlingsplan

Handlingsplan for
energieffektivisering i alle
deler av norsk økonomi

Energieffektivisering og energiproduksjon i bygg til 2030:

ENØK	15-20 TWh
Varmepumpe og fjernvarme	8-15 TWh
Solproduksjon	5-10 TWh

Kraftløftet – Mål om 10 TWh i redusert energibruk og 5,5 TWh i økt solenergiproduksjon fra bygg

September 2023

Bygg er den raske løsningen på strømkrisen!

Potensialet er godt utredet i flere rapporter de siste 20 år – sågar vedtatt av Stortinget

- 13 TWh
- Behov for 4-5 milliarder i årlig støtte for å utløse potensialet
- Trolig behov for mindre etterhvert

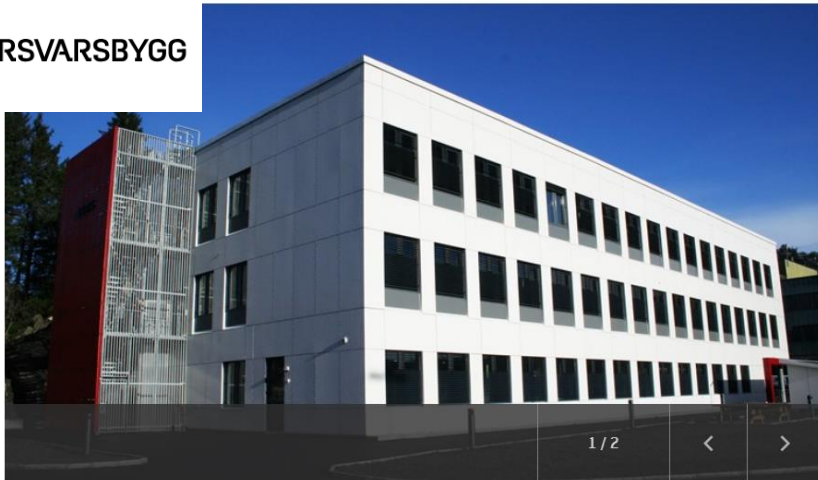
Byggebransjen leverer nå!

GK PREMIERER NORGES MEST ENERGIEFFEKTIVE BYGG

Forsvarets logistikkorganisasjons (FLO) nye administrasjonsbygg på Haakonsværn er tildelt pris for Norges mest energieffektive kontorbygg i drift.

FORSVARSBYGG

I følge rapport fra ZEB brukte bygget kun 16,7 kWh/m² det første fulle driftsåret. Visund, som administrasjonsbygget heter, er på 2200 m² og rommer kontorer og arkiv, samt noen tekjølken og garderobe.

estate

NYTT LIV: Det gamle industribygget blir nå totalt rehabilitert. Skisse: Fram Eiendom

Rehabiliterer gammelt bygg - tror på 60 prosent lavere strømforbruk

Det gamle industribygget fra 1950-tallet er på vei til å bli svært energieffektive kontorlokaler.

A photograph of a modern, multi-story building with a dark blue, metallic facade. The building features large windows and a prominent solar panel array on the roof. The foreground shows a landscaped area with young trees and a paved walkway. The sky is clear and blue.

*Vi er aldri blitt utfordret på denne måten tidligere.
Oppgaven ble å designe et bygg som er helt klimanøytralt.*
Torgeir Wiig, distriktsleder Veidekke Bygg Trøndelag

Hva er lønnsomt og hva betyr ulike tiltak?

RAPPORT

Teknoøkonomisk potensial for solkraft på bygg

OPDRAGSGIVER
Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg,
NBBL, Solenergiklyngen, Nelfo,
Byggevarerindustriens Forening

EMNE

Rapport

DATO / REVISJON: 22. september 2023 / 00
DOKUMENTKODE: 10252111-01-RISOL-RAP-001

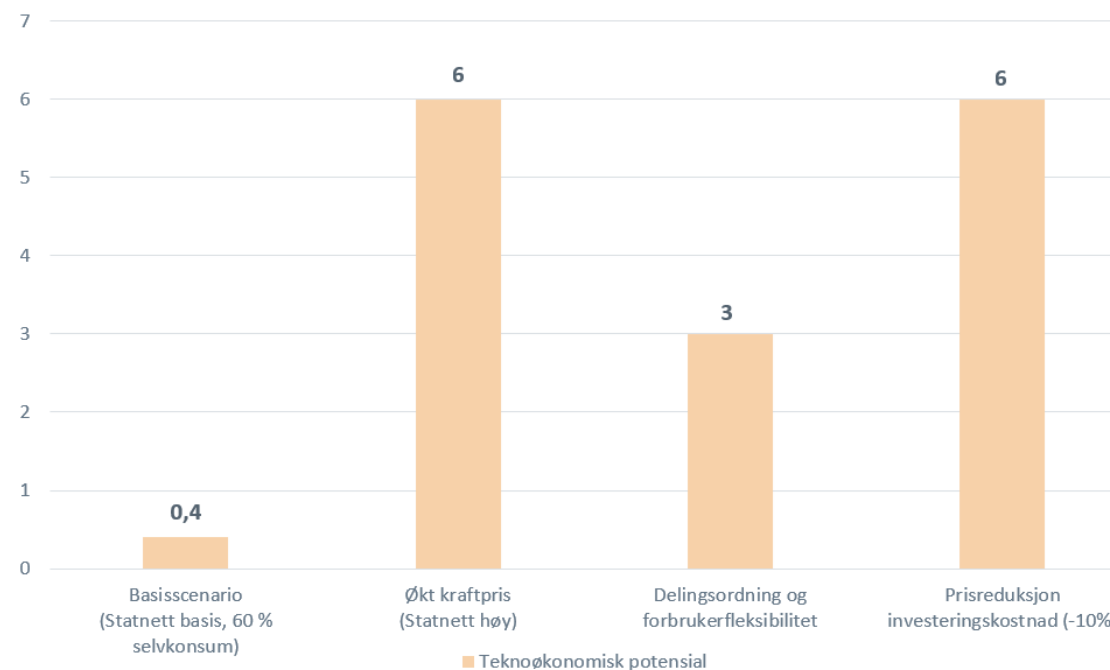

Multiconsult

Teknoøkonomisk potensial for solkraft i bygningsmassen

Energi (TWh/år)

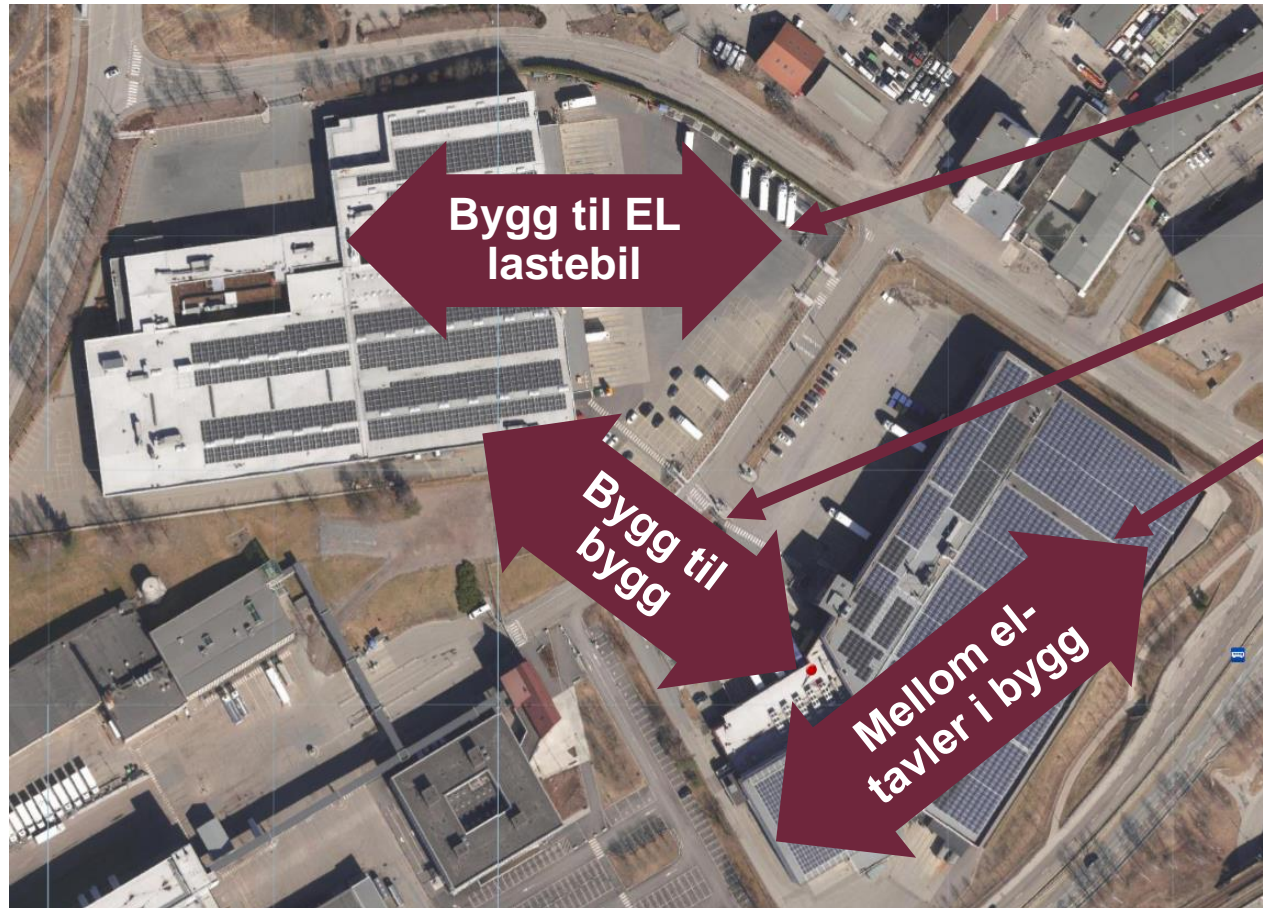

Stortinget har et mål om 8 TWh solkraft innen 2030

Teknisk potensial for solkraft i eksisterende bygningsmasse er beregnet til 66 TWh

ASKO OSLO, ET AV FLERE EKSEMPLER

DELING AV SOLKRAFT ETTER 1. OKTOBER 2023

DELING AV STRØM - ALT "STOPPES"!

- Fra bygg til EL lastebil: Skal komme løsning, avventer nå forskriftene. Men løser kun det ene bygget....
- Mellom bygg: Forbud mot deling med meg selv og med naboen nå og i fremtiden
- Mellom elektrotavler i bygg, når begge har solproduksjon: Forbud mot deling mot meg selv og med naboen nå og i fremtiden
- Alle former for deling av kortreist strøm er ønsket for å øke tempoet på investeringer

heh@eba.no
+47 90727116
[linkedin.com/heikkieh](https://www.linkedin.com/in/heikkieh)

Takk for meg